

Disketten

DIS-Västs medlemstidning

Nr 3 År 2021

Sommar i Göteborg

DIS-Väst

DISKETTEN, Medlemstidning för
DIS-Väst en regionförening till DIS,
Föreningen för datorhjälp i släktforskningen
Org nr: 857208-8691
www.dis-vast.o.se
Adress:
c/o Ylva Amberntsson
Persikogatan 126, 426 56 Västra Frölunda
Tel. 031-29 01 86

Innehåll

Ordförande har ordet	2
Du har väl skickat in ditt material till Disbyt?	2
Redaktörens spalt	3
Hallands Släktforskarförening	3
Vinn en trisslott	3
Till minne av Gun-Britt Berg	4
När turen är på din sida...	5
Distansutbildning i Disgen	8
Under hösten 1868 var livet ljust för denna Iowa Family	9
Släktdata	11
Göteborg 400 år	10
Tv tips	10
Släktforskarlagarna Göteborg 21	11
Medlemsinformation	12

DISKETTEN

ISSN 1404-0387
Ansvarig utgivare: Ylva Amberntsson
Redaktör: Christina Claeson
E-post: redaktor.disketten@dis-vast.o.se

Redaktionen förbehåller sig rätten att ändra
eller lägga till i texterna. Tidningen redigeras i
InDesign. Texterna mailas som Word-dokument
eller som en textfil, bilder i jpg-format.
Omslagsbild. Foto Christina Claeson

Ordförande har ordet

Hej.

När jag skriver detta så är vi nästan halvvägs in i augusti och när ni läser det så är vi förmodligen i början av september. Jag blir lika förundrad varje år hur fort sommaren går. Förhoppningsvis får vi en fin höst så det dröjer länge tills kylan kommer. Men nu har vi de digitala släktforskarlagarna att se fram emot, med många spännande föreläsningar. Glöm inte att DIS har ett föreläsningsprogram, även några erbjudanden som ni hittar på DIS hemsida under släktforskarlagarna. Dess-

utom kommer vi (DIS-Väst) att ha ett erbjudande som ni hittar på vår hemsida under släktforskarlagarna. Vi får se hur det blir med pandemin under hösten, om vi kan ha öppet i lokalen, detta har vi inte beslutat än. Men vi kommer att ha ett program som är anpassat att kunna köras både i lokalen och via Zoom.

*Hälsningar från er ordförande
Ylva Amberntsson.*

Du har väl skickat in ditt material till Disbyt?

Sök bland totalt 39 miljoner poster inlagda av 7000 medlemmar.

Kanske att just din DNA-matchning har lagt in ett träd i Disbyt så att du kan koppla matchningen och kanske få blå eller röda markeringar beroende på om matchningen är på din far eller mors sida. Skickar du in ett bidrag till Disbyt med fler än 1000 personer så har du möjlighet att se en klickbar antavla.

Manusstopp för nr 4 2021 är den 1 oktober.
Skickas till redaktor.disketten@dis-vast.o.se

Hälsningar redaktören

— Redaktörens spalt —

Jaha, det var den semestern det! Trots "hemester" gick den alldeles för fort, som vanligt.

En och annan fotbollsmatch när det var EM, grattis Italien! Men att avgöra på straffar tycker jag är tveksamt. Så mycket tillfälligheter. OS i Tokyo blev lite annorlunda utan publik på läktaren, men vilka prestationer av många av de svenska deltagarna! Hemmavid blev det många promenader i värmen och en efterlängtd tillfixning av hall

och kök. En och annan timme släktforskning samt många lästa böcker. Den senaste "Genombrottet" av Peter Sjölund och Anna Bodin var ytterst svår att lägga ifrån sig framåt småtimmarna. Vaccineringen mot Covid -19 klar och jag hoppas verkligen att det kan bli lite mer som förr senare i höst, men den där Deltavarianten sprider sig lite för bra för att det skall kännas möjligt. Därav att det blir mycket distansföreläsningar och digitala möten de kommande månaderna.

Årets släktforskardagar blir digitala. Det kan bli intressant, fördelen är att det går att köpa en biljett som gör att det går att få tillgång till alla föreläsningar som normalt brukar vara under dessa dagar till och med den 14 november för endast 250 kronor. Äntligen kan jag lyssna på alla föreläsare, det brukar normalt bli si och så med den saken annars. Vad som behövs för att lyssna på föredragen är antingen en dator, en surfplatta eller telefon, hörlurar

i någon form är också bra. Jag kommer dock att sakna myllret av släktforskare, alla spännande böcker. Får kanske gå och äta brunch någonstans på lördag morgon för att få lite hotellkänsla?

Äntligen! Hisingsbron som är nu körbar för såväl, bilister, spårvagnar och cyklister. På den sida som vetter mot Operan till har de placerat bänkar som gör att det går att sitta och titta på utsikten. Just nu är det mest grävmaskiner som tuggar i sig resterna av Göta -Älvbron. Jag kan rekommendera en promenad över bron, den är inte särskilt brant och det finns gott om utrymme för gående.

Hallands Släktforskarförening
för dig med släkt i Halland.
Föreningen med den unika Medlemsportalen, som ingår i medlemsavgiften.
Endast 200 kr för resterande 2021 och hela 2022!*

Teckna dig för vårt nyhetsbrev via hemsidan eller vårt kansli!

Nu med en församlingsida för varje socken. Allt för att underlätta halländsk släktforskning!

* Gäller endast nya medlemmar fr o m 11/9 2021. Hårginst är Hallands landskapsblomma.

Hallands Släktforskarförening
för dig med släkt i Halland
info@hallandsslaktforskare.se
035-12 82 72
hallandsslaktforskare.se

**Vi håller tummarna för
Ingvar Nore som får en trisslott för
sin inskickade artikel.**

**Skicka in ett bidrag till Disketten
vinn en trisslott.**

I varje nr kommer vi att dela ut en trisslott till tre personer som skickat in ett bidrag till
vår medlemstidning Disketten.

TILL MINNE AV GUN-BRITT BERG

Gun-Britt Berg, Hedersledamot i Udenäs Hembygdsförening, har avlidit.

Gun-Britt föddes i Fredsbergs församling och bodde största delen av sitt liv i Göteborg. Hon hade emellertid genom sin fars förfäder en stark anknytning till Udenäsbygden. Gun-Britts flicknamn var Hultman – ett namn som första gången bars av en soldat vid Skagens rote i norra delen av Udenäs socken.

Gun-Britt var ett känt namn i släktforskarkretsar runt om i landet och hon var en mycket aktiv medlem i Göteborgs Släktforskarförening. Vid Sveriges Släktforskarförbunds årsstämmor och vid Bokmässorna stod hon alltid i Göteborgsavdelningens monter omgiven av livligt diskuterande besökare.

Runt 1980 ordnade Sven Lindblad under ett tiotal år forskningsseminarier i Svanvik och en del andra platser. Från början var mötena tänkta för personer som hade gemensamma förfäder i Kättil Töresson (1630–1690) och hans hustru Karin Nilsdotter Boander (1640–1722) i Svanvik. Dessa möten väckte hos Gun-Britt tanken att försöka spåra och förteckna alla idag (1970-talet) levande ättlingar till makarna Töresson.

Idag har vi filmade och digitaliserade kyrkböcker fram till 1940-talet som vi kan studera hemmavid framför datorn, dessutom finns en rad andra register tillgängliga, samt flera släktforskningsprogram där man enkelt kan registrera och bearbeta sina forskningsrön. Gun-Britt hade endast tillgång till papper och penna. Hon hade dock en fördel genom att landsarkivet finns i Göteborg.

Där satt hon så gott som dagligen under många år och studerade kyrkoarkivalier från församlingar runt om i landet. Ett problem var dock att kyrkböckerna efter sekelskiftet 1800-1900 inte hade levererats till arkivet utan fanns kvar ute på pastorsexpeditionerna.

För att få fram uppgifter för 1900-talet var Gun-Britt därför tvungen att brevledes kontakta en rad pastorsexpeditioner runt om i landet. Vissa var tillmötesgående medan andra inte ansåg att det var deras uppgift att serva släktforskarna, vilket gjorde Gun-Britt mycket förargad.

Sina framförskade uppgifter noterade Gun-Britt på små katalogkort, som sorterades i alfabetisk ordning. Det blev med tiden tusentals sådana små kort. År 1990 skänkte hon dessa kort samt ett tiotal pärmar med bl.a. personbeskrivningar, foton och tidningsklipp.

Hennes önskan var att materialet skulle komma till användning för släktforskare med sina anor i Udenäsbygden.

På ett styrelsemöte i januari 1991 beslöt Udenäs Hembygdsförening att som en erkänsla för hennes gåva utse Gun-Britt Berg till sin Hedersledamot. Detta uppskattades mycket av Gun-Britt.

Den enda förmån som medföljde hedersledamotskapet var ett frinummer av årsskriften Udenäsbygden.

Glömdes leveransen bort, vilket hände några gånger, hörde Gun-Britt alltid av sig när hon visste att tidskriften var publicerad. Hon värdesatte verkligen kontakterna med sina faders gamla hembygd.

Udenäs Hembygdsförening bevarar med tacksamhet minnet av Gun-Britt Bergs forskargärning.

Ingemar Wikenros

När turen är på din sida....

kan utförliga sockenstämmoprotokoll ge upplysningar om dina anor och/eller deras grannar

Församlingens kyrkliga och civila ärenden på landsbygden i Sverige sköttes av socknens självstyrelse, sockenstämman. Sockenstämmor har funnits i många hundra år, minst från medeltiden och fram till kommunallagen 1862. De täcker därför en stor del av 1700- och 1800-talen, där vi släktforskare oftast hittar våra släktingar i ministerialböckerna. Kyrkoherden i församlingen var alltid självskriven ordförande i sockenstämman och han var en självklar auktoritet i kyrkliga frågor, men kanske inte lika given som ledare i civila frågor. För de frågorna krävdes att de jordägande församlingsägarna gav honom sitt stöd. Sockenstämman var aldrig ett offentligt forum där enbart centralmakten representerades, utan de jordägande, besuttna småböndernas samarbetsvilja och enighet var nödvändig för att kunna ta beslut. Det var nämligen bara de jordägande sockenmännen som hade rösträtt, efter hur många mantal jord de ägde. Överhuvudtaget är gränsen mellan kyrkligt och civilt diffus såsom varande sammanflätade delar i det svenska samhället, vid den här tiden och sockenstämmoprotokollen finns därför arkiverade i respektive församlings kyrkoarkiv.

Det var obligatoriskt att hålla stämman två gånger per år, vår och höst och för övrigt de gånger som den ak-

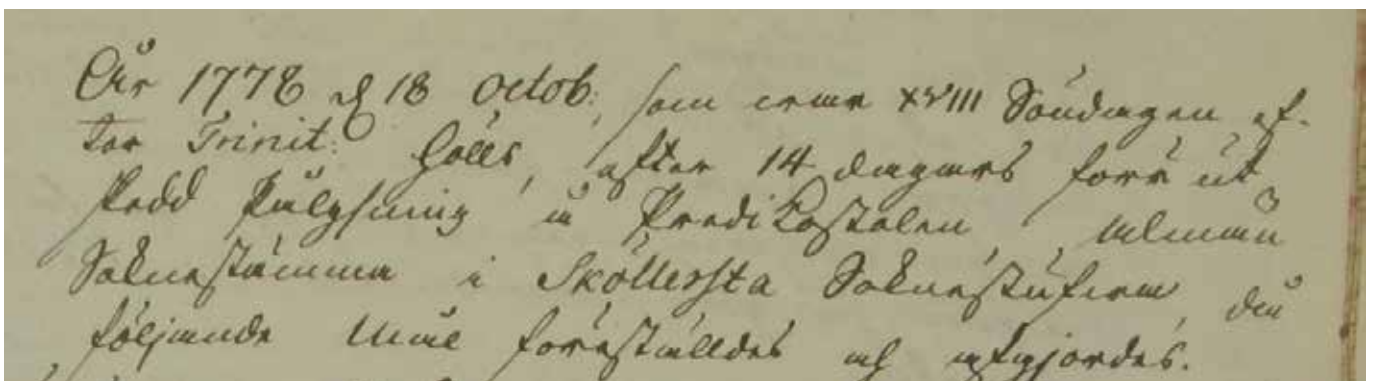
tuelle kyrkoherden fann anledning att sammankalla stämman, vilket innebär att antalet stämmor som hölls kunde variera kraftigt år från år och från socken till socken. Då sockenstämmoprotokoll finns arkiverat från många församlingar i landet och kan vara utförliga, förekommer de som källmaterial i många historikers arbeten. De två obligatoriska stämmorna skulle hållas före och efter odlingsperioden på sommaren, den första runt 1/5, vid valborgsmässoafton (valborgstämman) och den andra runt 29/9, vid mickelsmässoafton (mikaelistämman). Som vanligt gäller det att hoppas att just din församlings sockenstämmoprotokoll existerar och är digitaliserade eller så blir det att planera in ett besök på det aktuella landsarkivet. Riksarkivet har dock digitaliserat många av dem, men det är inte i alla socknar som sockenstämmoprotokoll finns bevarade. Beroende på kyrkoherdens vilja att uttrycka sig i skrift kan många dessutom vara ordknappa och endast ge sparsamt med information. Det var nämligen även kyrkoherden som skrev (och renskrev) protokollen. Han förde alltså ordet och noterat själv sina egna utsagor i tredje person singular som en bland andra deltagare i stämman.

En sökning på Arkiv Digitals hemsida under arkivinnehall ger träff i 6

län på sökordet *sockenstämmoprotokoll* och på riksarkivets hemsida fås 2721 träffar på ordet *sockenstämmoprotokoll*.

Visst tar det emot att transkribera texten, men den kan vara ganska lättläst om man har tur, speciellt på 1800-talet. Det finns ju ingen genväg utan det är bara träna och träna och ta sig över en puckel. Själv tog det mig ett antal paleografi-kurser, vanlig husförhörläsning i kyrkoböckerna och nu 68 sockenprotokoll för att kunna läsa det mesta. Men all transkribering tar tid, så det gäller att bepansra sig med tålamod för att ge sig i kast med ett protokoll. När man sedan hittar något intressant blir man ivrigare att fortsätta att försöka tyda texten. Efter ett par stycken, så har man upplägget klart för sig. Sockenstämmoprotokollen har en egen mall, en genre. Ingressen börjar med år och datum och vilken söndag i kyrkoåret som detta var, hur många dagar tidigare som stämman hade utlysts från predikstolen och var stämman tog plats.

”År 1778 d 18 Octob: som war XVIII Söndagen efter Trinit: hölls efter 14 dagars förr ut skedd Pålysning å Predikostolen, almän Soknestämma i Sköllersta Soknestufwa, då följande mål föreställdes och afgjordes.”

Ingress från Mikaelimässa-stämno-protokoll i Sköllersta, Örebro län, 18/10-1778

Sedan följer de olika ärendena i punktform och protokollet avslutas oftast med underskrifter skrivna vid ett annat tillfälle, då protokollet har renskrivits från ett konceptprotokoll. Det går att utläsa skillnaden mellan olika slags stämmor beroende på ärendenas art, orsak till att sammankalla den och vilka som var närvarande på det aktuella mötet, vilket inte alltid preciseras närmare. Protokollet avslutas oftast med kyrkoherdens underskrift under rubriken "In fidem Protocolli", som innebär att prostens betygar sanningshalten i protokollet om vad som behandlades under mötet. Vid nästa stämma eller tillfälle läses protokollet upp inför de närvarande, godkänns och skrivs under av ett litet antal personer, eventuellt de i styrelseställning som var med på mötet.

Vad togs upp på stämman?

Det var främst fem ämnesområden som behandlades i sockenstämman. Det var förvaltning och upprustning av de olika gemensamma sockenbyggnaderna där kyrka, prästgård, sockenstugan och fattigstugan, men även sockenmagasinet (som fungerade som krisberedskap och kreditinstitut) ingick. I sockenförvaltningen räknades också in val eller tillsättning av olika funktionärer som sexmän, nämndemän, kyrkvärdar, fattighus- och sockenmagasinsföreståndare. Olika sockenhantverkare som skomakare och skräddare utsågs också. Den ekonomiska förvaltningen av kyrk- och fattigkassan och gemensamma insamlingar till olika uppkommande ärenden, som kallades sammanskott, var självklart viktig. Det tredje området var välfärdsärenden som hälsovård, undervisning, fattigvård och det fjärde var dömande av mindre brottmål. Slutligen skulle allmogen förmanas i kyrkotukt i den lutherska ortodoxins anda. En stor fördel är att man lär känna socknen med dess ståndspersoner, dess tongivande besuttna bönder och andra, vilket innebär att man ibland kan tolka husförhörlängderna bättre.

När kan personer förekomma?

Har dina släktingar varit bofasta länge på en ort så kan de dyka de upp på något sätt. Naturligtvis nämns personer vid namn som väljs till olika funktionärer och de som tillhör sockenstämmans styrelse som t.ex. kassör, gästgivare, länsman, frälse och ofrälse ståndspersoner. De jordägande bönderna valdes till funktionärer och en och annan skrev under protokollen. Sedan nämns de som får plats i fattigstugan eller tilldelas fattigdelar, där även kvinnor kan nämnas. Vidare de som inte uppför sig. De ärenden ge mycket information, som nedanstående berättelse om den fattige och föräldralöse gossen Johan Persson i samma socken, Sköllersta i Örebro län.

Den 27/10-1776 Sluteligen anmeltes huru gamle och afskedade Soldaten Pehr Wibergs son, wid namn Johan 8 år gammal, nu efter fadrens timade död, wore af Styfmodren hustru Maria Jansdotter, nästan medeles öfvergifven, och uti torftige wilkor omrkinglöpande i Sochnen, utan både Kläder och föda. Anhållandes at församlingen, som ock närmre kände hans tilstånd, och Christelig ömhet ville samme fattige Gosse med nödigt uppehälle förse, antingen sålunda at han en hwar skifteswis i huset besökte, eller och genom allmänt mat-skott undfingo sitt nödtorftiga.

Johans pappa, soldaten Johan Wiberg fick ett barn på ålderns höst och modern dog. Han gifte då om sig med Maria Jansdotter. När sedan Wiberg dog 67 år gammal, flyttade Johans styvmoder tillbaka till grannsocknen Asker där hon var född, och lämnade kvar styvsonen vind för våg. Det var alltid den församling man var född i, som hade ansvaret att hjälpa till om man kom på obestånd och det var därför man inte fick flytta hur som helst, för att inte ligga andra socknar till last.

Efter faderns bouppteckning fanns det lite pengar kvar så att man skulle kunna köpa några kläder till pojken, som var en stor ugift. Sedan frågades

om någon kunde ta hand om Johan och först det fanns lite tveksamheter, men kunde man få ersättning av pojken arv, så kanske:

"om någon af Allmogen wille det göra? Swarades af de flästa med nekande. Änteligen utnämndes och föreslogs dertil Sohnemannen Sven Mårtensson i Gambo, hwilken wäl utlät sig, det han icke gjerna stadnade för sådant ansvar och besvär, dock der han, utan framdeles lagligt tiltal säker kunde disponera gossens arf til dess hjälp, wille han, såsom ömt finnas, icke neka der till."

Redan en månad senare kom ett nytt erbjudande att ta han om Johan, om ersättning kunde utgå:

24/11-1776 inträdde församlingen uti Sochnestufvan då Kärande afledne Pehr Wibergs fattige Son, gafs tilkänna, at Stenquists Enka på Stensbo ägor, ärbjudit sig at wilja ansa och wårda honom, der hon med nödig Kost til hans bergning blefwe understödd, då denne gosse hos henne skulle få njuta wist hus och samhäll, samt tillika lära sig läsa.

Två och ett halvt år senare är prostens tvungen att brådska kalla in sockenstämman då Johan som tidigare hade rymt till Örebro och varit inblandad i en stöld och återkommer nu med "poliseskort". Denna "vanartiga och övermaga" gosse är socknens tvungen ta hand om och det fortfarande verkar ingen vilja. Men här ges mer bakgrundsinformation då det har kommit en ny ambitiös prost till socknen, Det visar sig att bonden Johan Andersson kan tänka sig ta hand om den vanartiga under en provotid, för vilket han får prostens lovord.

9/5-1779: Prosten gaf wid handen, at han idag warit föränlåten at sammankalla församlingens hederwårda Soknemän i synnerhet af den orsak, at Högwälloflige landshöfdinge Embetets öppna Ordres, som ankommit angående afledne P. Wibergs son, Jan Pehrsson, som föregående år olofligen afwikit ifrån socknen

och länge warit förgäfwes sökt. Denne wanartige öfwerмага Gosse har undergått aga af ris för delaktighet i någon sidstlidne Hindersmässa marknad i Örebro föröfwad stöld och war nu med Kronoskjuts hit til soknen försänd, at han antingen skulle sättas til något emot hans ålder och Kroppsstyrka swarande arbete, eller hållas hos sina anhöriga eller förmyndare under sådan wård at honom betages tillfälle at stryka omkring i orten. Soknemännen beklagade denna Gosses elaka upförande hwilken på sitt 11 år i sådan wanart förfallit, oagtdadt han af dem njutit al den wård, underwisning och uppehälle som möjligen kunnat åstadkommas. Des fader hade warit en gammal afskedad soldat, som år 1776 i April månad, 67 år gammal i stor fattigdom aflidit, och modrer (det var styvmor, sedan kort tid) hade samma år afflyttat till Asker, der hon war född och quarlemnad denne Sonen i Sköllersta församling til last. Soknemännen togo i bekymmersamdt öfwerwägande hwad här wid woro til görandes och efter någon rådplägnings emellan, stadnade de i det beslut, at Gossens ringa arf skulle ännu en tid besparas, och någon af Soknemännen anmodas at på prof taga honom til sig til Michaëlis tiden under wård och tilsyn samt giwa honom nödig mat och dryck

Man någon stund wäntat på swar; förklarade sig Soknemännen Johan Andersson i Prästebo dertil Wilig, med löfte, at hafwa noga tilsyn på hans upförande, hålla honom til tjenligt arbete, lemna honom frihet at förkofra sig i innanläsning i Bok samt Cathesen, hwaruti han redan gjort någorlunda framsteg, samt gifwa honom nödigt uppehälle. Jo-

han Andersson tillade efwen, at derest Gossen kunde göra honom något gagn och tidens dyrhet tillät at för något mindre än 4 daler i wekan underhålla honom till Michaëlis tiden; så wille han sig dertil beqwäma. En sådan Johan Anderssons wälwilja fötjenar almänt loford.

Sommaren gick och bonden Andersson rapporterar hur det har gått för gossen Johan Persson. Han får även sin ersättning från socknen för de kostnader han har haft.

10/10-1779: Sexmannen Johan Andersson i Prästebo hade hos Präpositus anmält det han enligt sitt löfte i Protocollet af d. 9 Maji detta år emottagit afledne för afskedade Soldaten Pehr Wibergs förrymde som Jan Pehrsson, och honom i sitt hus haft och försörjt 21 wekors tid; hwarföre Johan Andersson nu begärte den af Soknemännen betingade betalning. Andersson lofwade ock gifwa förönämnde Gosse at få swarta skor samt berättade, at han lemnar godt hopp om ändring af sin förra wanartiga lefnad, i anseende swar til församlings resp. ledamöter wille försöka at sätta Gossen i lära hos någon af Soknens skomakare. Sokneskomakaren Lars Nilsson i Winala, som nu war närwarande, åtog sig, at emot 12 dalers kmt eller 32 skillingars belöning som af gossens arf hos Sven Mårtensson i Gambo böra tagas, emttoga oftänämnde gosse på 2 år, och lära honom skomakarhandtverket.

Mer berättar inte dessa neddykningar i protokollen om Jan Persson, så förhoppningsvis blev han skomakare och det ordnade sig för honom. Tystnaden tyder på att det gick bra, då jag inte har sett något mer om honom i

de protokoll som jag har transkriberat. Då bör det istället gå att följa honom i det vanliga kyrkböckerna istället. Ett annat exempel är hur det kan se ut när det hade diskuterats vilka som skulle få komma på Fattighuset eller få fattigdelar. Lagg märke till att de flesta som behöver fattigunderstöd är kvinnor:

9/5 1779. Fattigföreståndarena måste ock widkännas mycket beswär, genom de täta utbetalningar til de fattiga som blifwit intagne at deras tilstånd närmare måtte utrönas och Soknebornas särskilda utlåtande öfwer hwar person i synnerhet inhämtas. Härwid afgjordes, at af de Sju personer som nu i Fatigstugan hafwa sitt hemwist, skulle nämligen 1/ Gamla Pigan Ella Svensdotter. 2) Blinda Pigan Karin Larsdotter. 3) Enkan Lena Jonsdotter, som bör sköta de sjuka och swagaste i Fatigstufwan. 4) Blinda Pigan Brita Larsdotter. 5) H. Pigan Ingeborg Larsdotter, samt 6) utgamla Enkan Brita Olofsdotter njuta fulla fattigdelar; men den sjunde eller Pigan Ingrid Bengtsdotter som ännu förmår genom arbete förtjena något men hittills fått lika stor del med de förstnämnda, undfår hädanefter alenast half del. Dock qwawblifwer hon i Stuwån och då hon genom ålder och swaghet sättes ur stånd att arbeta, återfår hon full del såsom tilförne. Utom dessa sju, äro sju andra som ej äro inrymde i fattigsstufwan, men lika, underhåll af fattig-cassan, nämligen 1) Hellgrens Enka H. Malin Andersdotter, som nu bor hos sin dotter i Kålkärr, Askers sokn. 2) Sold. Warbergs moder Enkan h. Anna Olsdotter. 3) Enkan h. Anna Ersdotter på Knällinge ägor. 4) h. Pigan Kerstin Pehrsson på Hellebo ägor. 5) Ofärdige drängen

Jan Pehrsson på Siggetorps ägor. 6) h. Enkan Kerstin Nilsson på Bennebo ägor samt 7) Enkan Stina Larsson på Tomta ägor, af hvilka de två sidstnämnde icke njutit mer än hwar sin half del. Dessas tilstånd tog församlingen i ömt öfverwägande och beslöt at de 4 första skola hädanefters såsom tilförne njuta war sina fulla delar samt at Enkan Kerstin Nils i anseende til sin höga ålder och bräckligheter får lika med dens af således stället för, halft framgent full del. Men drängen Jan Pehrsson, född 1755, uteslutes och förmanas at lära sig något hwarigenom han kan hafwa sitt uppehälle; Kommandes han at återfå de 100 daler kmt, hvilka wid hans intagande bland de fattige år 1771, blifwit til FattigCassan för honom betalte.

Den stackars drängen som inte får vara kvar hette också Jan Persson minsann, men var betydligt äldre och inte samma Person!

Ytterligare en Persson, men nu är det min fm mf mf Lars Persson, som har signerat ett protokoll 1789 med sin signaturer LPS, såsom varande kyrkvärd. (Se ovanstående bild)

Jag har alltså transkriberat många protokoll inför en uppsats och redan efter cirka 15-20 stycken hade jag alltså hittat en ana som var kyrkvärd, Lars Persson som signerade protokollet, en som var krögarhustru och änka och sedermera dog, vars tre föräldralösa barn auktionerades ut, en som hade renoverat sockenstugan slarvigt, en som var ständig kassör i sockenstämmans styrelse och en som gifte sig adligt, blev änka och klagade på för stora sammanskott då hon hade så stora jordägor. Både högt och lågt alltså. Dessutom har jag på flera linjer kommit vidare tack vare information via sockenstämmo-protokollen

Men som vanligt gäller det att ha tur när man ska hitta sina anor!
Aina Wallström
Fil. kand. i historia

Källor: Sköllersta Kyrkoarkiv, KI:3
Litteratur: Lars Hammaréns bok Hammarös sockenstämma 1708-1746, kan vara intressant att studera om du funderar på att börja läsa sockenstämmo-protokoll.

Distansutbildning i Disgen

Tillfälligt
reducerat pris
för medlemmar
i DIS-Väst

Vi kan erbjuda distansutbildning i Disgen 2021! Inga resor, inget skäll på Västtrafik eller bilköer.

Anmäl ditt intresse till Christina Claeson (mailadress: redaktor.disketten@dis-vast.o.se) du får då en anmälningsblankett hemskickad.

När vi fått din anmälan och betalningen är genomförd kommer du att få ditt kursmaterial hemskickat per post.

Priset för utbildningen är 500 kr för dig som är medlem i DIS-Väst, eller 1000 kr om du endast är med i Föreningen DIS.

I samband med varje deluppgift skickar du in en säkerhetskopia som den som utbildar går igenom och ger feed-back på samt tips och tankar kring det avsnitt som avhandlats i utbildningen. Det kommer också att finnas möjlighet att använda Teamviever, som är ett program som gör att den som

utbildar kan se vad som händer på din skärm för att kunna visa och ge tips om det aktuella kursavsnittet. Det finns ingen tidsgräns på utbildningen men det är åtta avsnitt i utbildningsmaterialet så räkna med tre månaders arbete med att komma igenom kursen i ett lagom tempo.

*Hälsningar Christina Claeson,
utbildningsansvarig DIS-Väst*

Texten nedan är i original skriven av Roberta Anderson och publicerad i Kenosha News, den 25 augusti 1968. Artikeln handlar om hennes fars föräldrars emigration till USA år 1854.

Under hösten 1868 var livet ljus för denna Iowa Family

Roberta Anderson Smith, som nu bor i Kenosha, Wisconsin, berättar, med sin fars ord, historien om hans ankomst till Iowa för 100 år sedan. Hennes far var B. Frank Anderson, som firade sin 100-årsdag den 29 feb 1960, vid Iowa Lutheran Home i Madrid, strax före sin död.

Mina föräldrar kom från Sverige med en stor grupp invandrare i ett segelfartyg 1854. Vanligtvis tog resan över Atlanten två månader, men negativa vindar förde fartyg så långt söderut som ekvatorn, så fartyget var 13 veckor på havet. Min mor berättade för mig hur obarmhärtigt det var i deras hemvävda, yllekläder som på dagarna blev varmare och varmare.

Mat var knapp, och de tilldelades endast en liter vatten per person och dag.

Slutligen nådde de New York, där de tog det nyinrättade tåget till Chicago. Där hyrde de en vagn och ett team för att dra sina tillhörigheter, barnen var för unga för att gå 160 miles till sin destination, Galesburg, Illinois. Männen och kvinnorna gick dock större delen av vägen.

Nära Swedona, köpte far 60 tunnland mark som stod med en stuga. Där föddes jag 29 feb 1860. Sex år senare såldes denna gård, och vi flyttade till Geneseo. Mina föräldrar började dock längta efter nya land-

områden som fanns i centrala Iowa, där släktingar från Sverige redan hade bosatt sig.

År 1868 var vi en familj på 10. Andrew, Hannah, Monts och Ingrid hade kommit från Sverige. Ingrid dog i koleraepidemin när familjen passerade genom Chicago, och begravdes där, ingen vet var. Henry, Lottie, en andra Ingrid, Alfred och jag föddes i Illinois. Eftersom Hannah och Monts hade arbete i Geneseo kom man överens om att de skulle stanna kvar där.

Andrew, 20, blev kapten på vår expedition. Han hade en god känsla för riktning, och hade utmärkt hante-

Kerstin Olofsdotter

ring av hästar, som behövdes på denna farliga resa.

Avgångsplaner

Våra förberedelser började långt före vår faktiska avresa. Ostar tillverka-des, och dussintals tunna, torkade, bröd, «knackebröd». Den råg som hade närt invandrare på deras långa sjöresa, bakades, torkades och lag-rades. Melass gjordes av sockerrör. Majs var avsett för gröt och bröd. Fläsk från vinterns slakt lades ner i saltlake för att bära med oss. Mor satte salt och vatten på spisen för att koka, sedan, när lösningen höll ett ägg, var det tillräckligt stark för att bevara fläsk i ett år. Far köpte en andra timmervagn och ett team av hästar. Dessa två, Frank och Ned, med våra egna grå hästar, Tom och Pete, skulle dra de två vagnar som far och Andrew gjort till prä-rieskonare. De monterade på varje vagn ett skal av trä som de satte en duk på för att skydda våra tillhörig-heter och oss själva från vädret. De gjorde ett steg på framsidan för att nå förarsätet, och en annan på bak-sidan, för enkel tillgång till våra «bo-städer.»

På väg in i Iowa på ångfärja

I början av april lastade vi på våra verktyg, gården redskap, spis och andra tillhörigheter i våra två skonare, och sa ett stort farväl till våra gran-nar och startade resan västerut.

Första dagen korsade vi Mississippi vid Davenport på en ångfärja. Äntligen var vi i Iowa. Den kvällen var vi väldigt trötta av spänning och resor. Innan mörkret kröp vi in i halmhögarna i skonarna, som skulle bli våra sängar för resan. Men vi kunde inte sova.

Hästarna som var bundna på vagnarnas baksida störde oss. I sin rastlöshet i en ny konstig miljö, frustade de och fnös innan de lade sig för natten.

Slutligen sov hästar, män, kvinnor och barn. Nästa dag vi åkte vi färja över Cedar floden Rochester, sedan fortsatte resan mot Iowa City. Längs vägen var det många timmerstugor, men också några fina tegelhus, som vittnar om det faktum att östra Iowa hade bebyggts ett stort antal år tidigare. Iowa City var en blomstrande stad med en ändstation för järnvägen och ett diligens stopp. Far bunkrade upp på en del nödvändigheter innan vi åkte, för han hade hört att bosättare och städer skulle vara sällsynta.

Vi korsade floden på en träbro och befann oss i en lång rad konvoj med skonare på väg västerut. Två svenska familjer, Stenfeldts och Lindgrens, tog sällskap med oss. Vi kom bra överens med Stenfeldts, men Lindgren var en bråkstake.

Han hade det bästa laget av hästar, men fastnade oftare än någon av de andra förarna.

Någonstans nära, vad som nu är Story City, körde han ner i en damm på en plats som såg bättre ut för honom än den plats Andrew hade valt att använda. Lindgrens team fastnade så alla var tvungna att hjälpa till att dra upp dem. Sedan för att rädda vagnen, satte vi en lång kedja till bakaxeln. Lindgren blev tillsagd att hålla fast vid kedjan så att vagnen inte skulle tippa, och så drog vi alla.

Han släppte dock kedjan och vagnen välte i vattnet och leran. Vilken röra vi hade! Det tog tre timmar att återigen komma på väg efter att ha hjälpt våra med-

Peter B. Andersson

resenärer.

Andrew sa till Lindgren att nästa gång han inte följde efter honom skulle han slå honom, så Lindgren efter det följde han snällt efter.

Vi var alltid tvungna att åka på ett led när man korsade dåliga platser, så att när vagnen var i leran, var täten oftast på fastare mark. Ofta skulle en häst fastna, och då måste männen vada i vattnet och hjälpa honom upp. Många gånger var männen genom-dränkta hela dagen, men de hade inget emot det. Deras sinnen var på att komma till sina nya hem längre västerut.

Svullna River . Ingen Bro eller Färja

Efter två veckor nådde vi Des Moines floden nära Swede Bend, nu Stratford. Vi hade kört och gått ge-nom snö, regn, lera och mer regn så blev inte förvånade över att se älv så översvämmad att vi inte kunde korsa den. Det fanns ingen bro eller färja, men West Dayton låg just rakt över.

Vi stannade i våra vagnar där i två veckor och väntade på att vattnet skulle sjunka.

Mor lagade mat så gott hon kunde på brasor med vått trä som inte ville brinna lätt, och vi barn blev mycket rastlösa av att sitta under duk dag efter dag. Slutligen, far och Andrew beslutade att det var säkert att pas-sera floden. Andrew simmade över

B. Frank Anderson (left) with his brother Henry. Both now are dead.

med vår bästa häst, och ett långt rep bundet till vagnen. Sedan drogs vagnslådan över som en båt. Det tog oss en halv dag att få allt över floden, men ingen drunknade i den svullna strömmen.

Säkert över floden, styrde vi vidare mot Dayton, men på vägen dit träffade vi gamla grannar från Illinois, Stenstroms. Det regnade fortfarande och regnade, och det fanns inget hus att hitta, så vi stannade i våra skonare med dessa nära vänner i 10 dagar. Mamma bakade lite bröd i mrs Stenstroms ugn. och oh! hur gott det smakade!

Vi barn samlade ved, och Henry och jag letade efter prärie hönsägg. Vi fångade lite fisk i närliggande Lost

Grove Lake. Under tiden hade far rest vidare till Dayton. och slutligen återvände med nyheten att han hade hyrt en en-rums timmerstuga strax under Jim Richey Hill.

Tidigt i juni flyttade vi in i den lilla stugan. Där föddes syster Emma den 12 juni. Mrs Stenfeldt har tagit hand om henne och min mor. En månad senare. Mrs Stenfeldt födde en liten flicka. och min mor tog hand om dem. Ingen läkare var tillgänglig för någon av födslar.

I september tog pappa med mig på en 40 mils resa söderut till Swede Point där några släktingar från Sverige hade slagit sig ner. Det var en glad återförening för dem. Far gillade marken som var bättre än runt Dayton. Där hyrde han en timmerstuga som hade byggts av en av de första bosättarna.

År 1846 hade fru Anna Dalander tillsammans med 42 personer från Sverige och grundat Swede Point, numera kallat Madrid.

När vi återvände till Dayton lastade vi in våra ägodelar i skonarna för vårt sista drag. Eftersom jag visste vägen, skickade far, Henry, som var 12, och mig framåt, ledande en häst, en ko och en kalv. Vid skymningen hade

familjen inte hunnit ikapp oss så vi frågade en bonde om vi kunde sova i hans hus.

Hans fru lät oss sova på golvet i verandan. Nästa dag betalade min far, kvinnan 25 cent, i papperspengar, för boendet.

Vår familj bodde mycket bra i timmerstugan i två år, och min mor tog in inneboende. Far och Andrew fick arbete, och far såg sig omkring efter en annan gård att köpa.

Henry och jag gjorde olika jobb för mrs John Dalander, och andra som behövde hjälp. Vi yngre barn gick på Elk Rapids-skolan som låg i närheten de få månader det var i skolgång. Nu hade vi ett hem, en skola, svenska grannar, en luthersk kyrka och framtidsutsikter att köpa en egen gård. Livet var mycket ljus i den nya världen för vår familj som hösten 1868.

Artikeln ovan skriven av Bengt Ingvar Nore beskriver Robertas farmor och farfars emigration till Iowa i USA 1954. Föräldrarna hette enligt uppgift

Peter B. Anderson och Kerstin Olofsdotter, men det är oklart varifrån de kommer. Kanske någon av Diskettens läsare kan bidra med information om deras bakgrund.

/ Redaktören

Släktdata

- Föreningen Släktdata har bytt stil och färg på sin logga.
- Vi har också moderniserat söksidan så att den passar både dator, plattor och mobiler.
- <http://www.slaktdata.se/>
- <http://twitter.com/slaktdata>
- <http://www.facebook.com/Slaktdata>

Göteborg 400 år

Vad sägs om en virtuell tidsresa, här går det att ladda ner en karta i mobilen och <https://www.goteborg2021.com/aktuellt/vill-du-se-hur-goteborg-sag-ut-pa-1600-talet/>

På de platser som är markerade med en siffra finns det en rosa prick med fotspår och en QR kod. scanna koden med mobiltelefonen och se vad som händer.....

Dessutom går det åter att gå upp på Carolus Undecimus Rex, uppe på höjden ovanför Esperantoplatsen, de har grävt klart under bastionen och ordnat till utkiksplatsen. Utsikten sägs vara förträfflig, även om det är ett visst mått av grävsopor i omgivningen med tanke på byggnationen av Västlänken.

Tv tips

Under sommaren har det gått en dansk version av Arvinge okänd, upplägget är detsamma som i den svenska versionen, med ett fall där de letar möjliga arvingar till en person. Inspirerade och lärorikt för den som har anor i Danmark och på andra ställen. Att få en bild av vad som finns utöver det som är tillgängligt på Internet, om man som privatperson kommer åt det är en annan sak.

Husförhörslängder finns inte med det finns bland annat, folkeregisterkort, eller som det heter officiellt hovedkort, för Köpenhamn och mycket mer.

De är inte digitaliserade utan man får beställa fram den, till en hög kostnad, men hursomhelst, det är bra att veta att de finns. Programmen finns att se på SVT-play.

Det sitter i väggarna med Erika Åberg och Rickard Thunér är tillbaka, med start den 2 september kommer hus från bland annat Värmland och Dalarna få en varsam renovering samt att gårdens historia nystas upp.

Vem tror du att du är? startar den 1 september i kanal 5, Felix Herngren, Linnea Henriksson, Markus Aujalay, Carolina Gynning, Johan Ulveson och Maria Lundqvist söker efter sina rötter.

Inspelning pågår av "Allt för Sverige" Deltagarna som har anor ifrån bland annat Västergötland, Västerbotten och Gotland ger sig ut på äventyr med målet att träffa sina släktingar i Sverige. I januari 2022 startar programmen på tv.

Sedan finns det en liten trevlig serie, Spisa med Price som har en så där tio år på nacken men som har varit en trevlig bekantskap under sommaren. Adam och James Price har åkt runt på de brittiska öarna där det förutom god mat, varit spännande att de olika omgivningarna.

Välkommen till en fullmatad helg!

Se föreläsningarna på din dator/surfplatta/mobil

Föreläsare:

Peter Sjölund • Ted Rosvall • Maria Lembring • Niklas Hertzman • Malin Juvas • Thomas Fürth • Rikard Erlandsson • Anna-Lena Hultman • Cathrine Andersson Färnström och Astrid Lennblad • Erik Petzell • Sonja Entzenberg • Karl-Magnus Johansson • LarsOlof Löf • Ola Larsson • Jan Myhrvold • Carl Henrik Carlsson • Bengt Bergman • Ewert Arwidsson • Kaj Jensen • Annika Larsson • Lars Bergman • Per Hallén • Karl Vesterberg

Ämnen:

DNA • Emigrantforskning • Skogsfinnar • Svenska språket • Ätten Bernadotte • Släktforska i Göteborg • Artificiell intelligens i släktforskningen • Släktforska utanför Norden • Svenska Ostindiska kompaniet • Göteborg 400 år • Människorna i Nya Lödöse • Släktforskning • Namnhistoria • Judarnas historia i Göteborg

Biljettpriser

En dag:	100 kr
Båda dagarna:	150 kr
Båda dagarna med tillgång till de flesta föreläsningarna under två månader:	250 kr

P.S. Utställningsdelen har smygpremiär redan 15 augusti – fritt inträde dit för alla.

► Läs mer och köp biljetter på sfd2021.se

Arrangör: GöteborgsRegionens Släktforskare Huvudsponsor: ArkivDigital
Samarbetspartners: Sveriges Släktforskarförbund, Studieförbundet Vuxenskolan och Göteborgs 400-årsjubileum 2021

ArkivDigital
Din nyckel till historisk kunskap

Avsändare:
DIS-Väst
c/o Ylva Amberntsson
Persikogatan 126
426 56 Västra Frölunda

Medlemsinformation

Ordf.: Ylva Amberntsson, Västra Frölunda
V.ordf.: Karin Nirvander, Askim
Kassör: Ann-Helen Lindström, Mölndal
Sekr.: Martin Johnsson, Stråvalla

ordf@dis-vast.o.se
vice.ordf@dis-vast.o.se
kassor@dis-vast.o.se
sekr@dis-vast.o.se

Ledamöter

Christina Claeson, Göteborg
Kristina Andersson, Lidköping
Kjell Croné, Göteborg
Ing-Britt Olsson, Västra Frölunda
Aina Wallström, Bildal

redaktor.disketten@dis-vast.o.se
ledamot6@dis-vast.o.se
ledamot7@dis-vast.o.se
ledamot8@dis-vast.o.se
ledamot9@dis-vast.o.se

Suppleant

Jonny Holm, Göteborg

ledamot10@dis-vast.o.se

Revisorer:

Margareta Lund, Alingsås
Lena Sundberg, Västra Frölunda

revisorer@dis-vast.o.se
revisorer@dis-vast.o.se

Revisorssuppleant

Lennart Larsson, Särö

revisorer@dis-vast.o.se

Valberedningen

Einar Gustafsson, Västra Frölunda
Charlotte Börjesson, Västra Frölunda

valberedning@dis-vast.o.se
valberedning@dis-vast.o.se

Redaktionsråd

Christina Claeson, Göteborg

redaktor.disketten@dis-vast.o.se

Webbansvarig:

Christina Claeson, Göteborg

redaktor.disketten@dis-vast.o.se

Disbytombud

Charlotte Börjesson, Västra Frölunda

Tel 031-47 80 93

charlotte.borjesson@telia.com

Disgenfaddrar

Christina Claeson, Göteborg
Hans Nyman, Sjömarken
Tomas GH Johansson, Svenljunga,

Tel 033-25 40 75
Tel 0705-42 43 28

ch_claeson@hotmail.com
hansnyman@telia.com
tomasgh@live.se

Disgen för Linux

Roy Johansson, Borås,

Tel 0709-706170

roykleva@gotanet.com

Min Släkt fadder

Kjell Croné, Göteborg
Annelie Lindgren Kedehag, Bollebygd

Tel 0739-77 83 88 (kvällstid)

crone.kjell@gmail.com
petared@gmail.com

HEDERSMEDLEMMAR

Bertil Magnusson, Partille
Björn Molin, Västra Frölunda
Ingrid Lännestad, Västra Frölunda
Jan-Åke Thorsell, Västra Frölunda
Ulla-Britt Wallgren, Kinna
Kjell Weber, Torslanda
Charlotte Börjesson, Västra Frölunda
Kent Lundvall, Uddevalla
Eivor Strandefjord, Kungsbacka